

מוזיקה של
נקמה וגזענות
עמ' 9

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדרכ

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 46 / 29 בנובמבר 2023

ריאיון עם ח"כ עאידה תומא-סלימאן הפשיזם משתולל בכנסת

הבהרה: המציגה אינה שרה

"שגרירות ישראל בווינגטון הודיעה לעיתונאים בארה"ב כי שרת המודיעין, גילה גמליאל, אינה מייצגת את מדיניות הממשלה. זאת, לאחר שגמליאל פרסמה מאמר באנגלית הקורא לבצע 'טרנספר מרצון' של אוכלוסיית רצועת עזה".

אמיר תיבון, "הארץ", 21.11

אל תיתנו להם רובים, גרסת בן גביר

"משטרת רמת השרון פנתה לראשי כיתות הכוננות באזור המרכז, ועדכנה אותם בהנחיה חדשה - ולפיה כלל הטקסים לקבלת נשקים יהיו במעמד השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, המפכ"ל רב-ניצב קובי שבתאי ומפקד מחוז תל אביב ניצב פרץ עמר. כל ראש כיתה מתבקש לבדוק אם יש מישהו שלא מוכן לקבל את הנשק במעמד השר. במידה ויש כאלה שלא מוכנים לקבל במעמד השר את הנשק, לרשום לי עוד היום ואותו אדם יוחלף באחד אחר. לא נחזור על האירוע שקרה בטקס הקודם נכתב בהודעה".

ציוץ של כתב גלי צה"ל יניר קוזין, 19.11

דברים בשם אומרם**אסון הומניטרי בעזה כנשק בידי צה"ל**

"אין מנוס מיצירת אסון הומניטרי ברצועת עזה. זו הדרך היחידה לנצח את החמאס".

האלוף (מיל) גיורא איילנד, לשעבר ראש המועצה לביטחון לאומי, רשת ב', 21.11

ביבי: פוטין לפניך

"בית משפט ברוסיה גזר שבע שנות מאסר על אמנית משום שהחליפה במרס 2022 חמש תוויות בסופרמרקט בסנט פטרבורג בפסות נייר שעליהן מסרים שקראו לקונים לעצור את המלחמה של רוסיה באוקראינה ולהתנגד לתעמולה המוצגת בטלוויזיה. אלכסנדרה 'סשה' סקוצ'ילנקו, בת 33, הורשעה בהפצה ביוזעין של מידע כוזב על הצבא הרוסי".

גורדיאן, 16.11

יופי, יש מלחמה! / א'

"עם פרוץ המלחמה, גורמים עלומים החלו לשפוך כסף בניסיון להשפיע על ניהול המערכה ועל המפה הפוליטית שתיווצר אחריה. האמצעים מניפולטיביים: הקמה של 'תנועות' לשימוש חד-פעמי, ניצול רגשי האחדות והכמיהה ל'ניצחון' כדי לקדם מטרות כמו יישוב מחדש של גוש קטיף וסיכול עסקאות החטופים".

איתמר ב"ז, "העין השביעית", 16.11

יופי, יש מלחמה! / ב'

"ב-7 באוקטובר, עם פלישת כוח חמאס לישראל ופרוץ המלחמה, הכניס שר המשפטים יריב לוין את מערכת בתי-המשפט בישראל לפגרה כפויה שטרם הסתיימה. כבר ביום הפלישה חתם לוין על החלטת תקנות בתי המשפט (מצב חירום מיוחד), ובכך הגביל את פעילות בתי-המשפט לדון במעצרים, עתירות דחופות, סעדים דחופים ועוד מגוון הליכים המפורטים בתקנות. בששת השבועות שחלפו מאז התרחבו והלכו השירותים שמספקת מערכת המשפט לציבור, אולם דיוני הוכחות באלפי ההליכים המתנהלים בכל בתי-המשפט בישראל טרם חודשו וככל הנראה לא יחודשו לפחות עד סוף החודש. גם לא בהליך פלילי 67104-01-20, מדינת ישראל נגד בנימין נתניהו".

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 19.11

דווקא בעת מלחמה העסקים פורחים

"בזמן המלחמה: עסקאות למכירת כטב"מים מתאבדים בכחצי מיליארד שקל. התעשייה האווירית חתמה על שני חוזים נפרדים עם שתי מדינות, לאספקת מערכות חימוש משוטט לטווח ארוך, שכוללות את ההארופ, ההארפי והמיני הארפי. שתי ההזמנות המשמעותיות מגיעות לאחר הצטיידות של מדינות נוספות מוקדם יותר השנה במערכות חימוש משוטטות לטווח ארוך".

יואב זיתון, "זוויינט", 23.11

**מכתבים
למערכת****צדק חברתי בעת מלחמה**

יותר מחודש עבר מאז 7.10, שבו ביצע החמאס פוגרום בתושבי הנגב המערבי, ופרצה מלחמה בה כל כך הרבה חפים מפשע משלמים בחייהם. בצד ההתמודדות עם הטרואומה האישית והקהילתית, אנו במרכז מנסים מאז לבחון בכלים המוכרים לנו – איסוף, עיבוד וניתוח נתונים, וגיבוש המלצות מדיניות – נושאים הקשורים במוכנות של ישראל למלחמה ולהתמודדות איתה.

במסגרת פרסומים אלה כתבנו, בין השאר, על מצב כיתות הכוננות ביישובי עוטף עזה ערב המתקפה הנוראית, כמו גם על הקיצוץ בתקציבים של ישובים אלה במסגרת תקציב המדינה האחרון; על הדרת נשים מצוותי החירום הממשלתיים; על מצבם הקשה של עובדי החקלאות התאילנדים ושל תושבי הכפרים הבדואיים הלא מוכרים בנגב בעקבות הטבח והמלחמה; על החשיבות להכיר – גם בזמן מלחמה – בתרומתם של אזרחי המדינה הערבים לחוסנה של המדינה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי, למשל, במקצועות הבריאות. כמו כן כתבנו ניירות מדיניות קצרים, שהתייחסו למתווה הפיזיית של משרד האוצר נוכח המלחמה.

בהביטנו אל תמונות הזוועה, ובזמן אירועים קשים בסדרי הגודל שאנו חווים בימים אלה, רבים ורבות מאיתנו מרגישים חסרי אונים. הכתיבה שלנו במרכז אדוה עוזרת לנו להמשיך ולהציג את החזון שלנו למען עתיד טוב יותר, ובכך לא להיכנע לייאוש, שבא לבקר מפעם לפעם כל אחד ואחת מאיתנו.

הלוואי שהחטופים בעזה ישובו במהרה לחיק משפחותיהם. הלוואי שיגיעו ימים טובים יותר. נמשיך לכמוה לשלום בינינו לבין שכנינו, גם כשהוא נראה כה רחוק.

ד"ר יובל לבנת, מנכ"ל מרכז אדוה

מחקרי מרכז אדוה - באתר: www.adva.org

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ראיון עם ח"כ עאידה תומא-סלימאן

ללחוך על גניץ שיצא מממשלת הימין

סבורה שההיפך הוא הנכון. גניץ בלם תהליך התפכחות והגעה להבנה עד כמה מסוכן לבסס תוכניות של מלחמה על יצור הנקמה והבריחה מאחריות.

להשלמת ההערכה של המצב הפנימי אוסיף, כי הציבור הערבי בישראל נמצא תחת מתקפה קשה. כל אזור ערבי המשמיע קול נגד המלחמה ומבטא עמדה הומנית וסולידרית עם תושבי עזה - נרדף בעוצמה בידי כוחות הימין במקומות העבודה, באוניברסיטאות ובמרחב הציבורי. זה מצב מסוכן מאוד. הפשיזם משתולל בכנסת בדמות בן-גביר וסמוטריץ' וגם בציבור באמצעות כנופיות הימין. חובתנו להיות עם הציבור שלנו, לחזק אותו ולהגן עליו.

איך מגיעים לפתרון מדיני? האם זה אפשרי?

פתרון מדיני תמיד אפשרי. כאשר סבורים שהפתרון חייב להיות מדיני, אז פועלים שיהיה אפשרי. זה אינטרס של שני הצדדים. זה לא עניין של רצון אלא של הבנה כי האינטרס הוא להגיע להסכם כדי לחיות בביטחון. נתניהו, למשל, לא רצה הסכם חילופי שבויים. אבל הוא הבין שהלחץ הציבורי והאווירה שנוצרה וליכודה את הציבור סביב משפחות החטופים מחייבים אותו לקיים עסקה כזו.

הטבח שקרה ב-7 באוקטובר הוכיח שההתחמקות מהסכם מדיני עם הפלסטינים באמצעות הסכמי נורמליזציה כלכליים עם העולם הערבי, לא הביאה שלום וביטחון לישראלים ולפלסטינים. אפילו ההסכם עם סעודיה, עליו דובר לפני המלחמה, שהיה אמור לפתוח לרווח את דלתות העולם הערבי בפני ישראל, לא יכול היה לספק פתרון לשאלה האמתית שהיא המשך הכיבוש. זה התפוצץ לנו שוב בפנים. אני רואה שחלק מהציבור מתחיל להבין שכל מה שהממשלה הזאת והממשלות הקודמות לה מכרו לו, מנותק מהמציאות. זו אשליה שאפשר להמשיך "לנהל את הסכסוך", להמשיך במצור על עזה ולנתקה מהמרחב ולהרחיב את הבניה בהתנחלויות, ולחשוב שלא יקרה כלום. אחרי שיירגע הכעס, עוד אנשים יתחילו להבין ולפעול כדי להגיע לפתרון מדיני.

הנשיא ביידן וההנהגה של הדמוקרטים החלו לחשוש שהם עלולים לאבד את הנשיאות על רקע התבצרה פה. בתמיכתו ביידן עשוי לאבד את המצביעים הפלסטינים, הערבים, המוסלמים וגם חלק מהמצביעים האפרו-אמריקאים. אנחנו רואים סימנים קלים של שינוי בגישתו של ביידן. השבוע הוא אמר כי הוא מקווה שהפסקת האש תאריך יותר ושהיה עוד הסכמים בעקבותיה. ביידן הבין שזה אינטרס שלו להפעיל לחץ על ממשלת ישראל להפסיק את המלחמה, לפחות ברגע זה. הוא דיבר על רצון ללכת בכיוון של פתרון משמעותי ועמוק הכולל הקמה של מדינה פלסטינית. כמה מדינות הודיעו שהן שוקלות להכיר במדינת פלסטין. כל אלה הם מנגנון לחץ על הממשלה הזאת או כל ממשלה אחרת ועשוי לעזור לממש את הפתרון המדיני. אבל חשוב להגיד, לחץ בין-לאומי לבדו לא יעזור. נחוץ שילוב של לחץ חיצוני ולחץ פנימי. אם אנחנו לא נפעל כדי שהציבור יתחיל להאמין שיש תקווה ופתרון - זה לא יקרה.

דויד מרגלית

המשך הראיון בעמוד 10

"פתרון מדיני הוא תמיד אפשרי. אם מאמינים שהפתרון חייב להיות מדיני אז הופכים אותו לאפשרי" - כך אמרה השבוע ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש-תע"ל) ל"זו הדרך". בראיון הציגה ח"כ תומא-סלימאן את האתגרים הפוליטיים הנוכחיים, את החשיבות של החתירה לפתרון מדיני ואת פעילותה מאז הושעתה מהכנסת לחודשיים.

על רקע הפסקת האש ועסקת החטופים, כיצד את מעריכה את המצב הפוליטי הנוכחי?

התקופה הנוכחית היא קשה ומורכבת מאוד לא רק בהיבט הפוליטי אלא גם בהיבט הכלכלי, החברתי והנפשי. אני שמחה מאוד על ההסכם בנושא החטופים ואני מקווה שמימוש יתקדם. צריך הסכמים המבטיחים את חזרת החטופים במקביל להפוגה במלחמה שתאפשר לתושבי עזה לנשום ולקבל את הסיוע שכה דרוש להם. אני מקווה בעיקר שההסכמים ומימושם יובילו למצב של הפסקת אש ארוכת טווח ולהפסקת המלחמה באופן כללי.

אני סבורה שהיום שאחרי המלחמה מעוצב תוך כדי הימים האלה. כלומר, האופן בו יתנהלו ההסכמים וביצועם יכריע את הכיוון של ההתפתחות אחרי שהמלחמה תסתיים. עסקת השבויים היא הוכחה מאוד ברורה שאין פתרון צבאי. הדבר תקף לשני הצדדים: לא הצד הישראלי ולא הצד הפלסטיני יצליחו לפתור את הבעיה המסובכת שהיא המשך הכיבוש באמצעים צבאיים. הפסקת האש מוכיחה ששני הצדדים צריכים ויכולים לנהל משא ומתן ישיר או עקיף. אין דרך אחרת. בתחילת המלחמה הכריזה ממשלת נתניהו שבמלחמה יכריעו את החמאס וככה יחזירו את החטופים. אבל, הוכח שזה אינו אפשרי. החזירו את החטופים באמצעות הסכם. כך גם הבעיה הגדולה של הכיבוש תסתיים רק בהסכם.

המצב הפנימי בישראל גם הוא מאוד מסובך משום שנכנסו למלחמה הזאת תחת ממשלה פשיסטית. הממשלה ניצלה את האירוע הכואב של הטבח ב-7 באוקטובר כדי להתחיל מלחמה שמטרותיה הבסיסיות לא קשורות, בעיני, לחיסול החמאס או להחזרת החטופים. עיקר מטרותיה הוא חיסול כל אפשרות לפתרון מדיני של הסכסוך, המשך הכיבוש, וביסוס האידאולוגיה ההתנחלותית-המשיחית על הקרקע. תוכנית זו נמצאת במגירות הממשלה הנוכחית מאז שהוקמה.

אולם הציבור ברובו איבד אמון בממשלה זו. הציבור ראה את הסכנות הטמונות בממשלה ובעמדות הניצב בראשה. במשך חודשים נערכו הפגנות רבות משתתפים נגד תוכנית ההפיכה המשפטית שיזמו נתניהו ושליחו שר המשפטים יריב לוין. הציבור הרחב מתחיל להבין כי הממשלה אחראית להידרדרות במדרון תלול, וכי גם המדיניות שמובילה ממשלה זו אחראית באיזשהו מובן לטרגדיה של 7 באוקטובר.

בהקשר זה, אני סבורה שגניץ טעה טעות גדולה מאוד כשהוא הצטרף לממשלה הזאת. גניץ משמש כסוי עלוב למדיניות נתניהו. אני לא רואה מה הוא תרם חוץ מזה שהוא מנע מהכעס האמיתי על ממשלתו של נתניהו להתפרץ החוצה. למעשה, גניץ הציל אותם. יש מי שאומר שבשעה קשה זו, כאשר העם מוכה עקב אירועי 7 באוקטובר, היה צריך מישהו שיתנהל באחריות ובממלכתיות, וזה מה שעשה גניץ. אני

חשש נבד לשלומם של נשים מניקות ושל ילדים רצועת עזה נמצאת על סף רעב

ללא חשמל ובהאפלה מלאה, לאחר שהרשויות הישראליות ניתקו את אספקת החשמל, ועתודות הדלק להפעלת תחנת הכוח היחידה בעזה אזלו.

לחקור את האלימות המינית של

אנשי חמאס כפשע נגד האנושות

עמותת רופאים לזכויות אדם (רל"א) פרסמה (26.11) נייר עמדה על אלימות מגדרית ואלימות מינית ככלי לחימה במהלך מתקפת החמאס ב-7.10. מרל"א נמסר: "בנייר העמדה ניסינו לקבץ את הדיווחים והעדויות שנשמעו עד כה. הוא מבוסס על דיווחים של שורדי המתקפה, אשר העידו כי הבחינו בפגיעה מינית בסביבתם, על עדויות של אנשי כוחות סיוע וביטחון ועל עדויות ויזואליות שהופצו ברשת".

"אנו מנסים להרכיב תמונה מלאה ככל האפשר של האירועים, ובעיקר – להבין את מכלול הפגיעה בקורבנות. כארגון זכויות אדם, שהמצפן המכוון אותו הוא השמירה על הזכות לבריאות של כל מי שחי בין הנהר לים, חובתנו המקצועית והמוסרית היא לחקור, לנתח ולהביט ביושר על כל פגיעה והפרה של הזכות הזו. נייר העמדה שאנו מפרסמים כעת מבקש להפנות את הזקוק אל האלימות המגדרית והמינית שבוצעה באותה מתקפה. לנגד עינינו עומדים בראש וראשונה הנפגעות והנפגעים, העדות והעדים, כאבם והצרכים הפיזיים והנפשיים שלהם בדרכם הארוכה להחלמה", נמסר.

המחקר של רל"א הוא חלקי בהיעדר ניתוח שיטתי של ראיות פורנזיות שבכוחן להצביע על התעללות מינית. ברל"א מציינים את חשיבות ההיערכות של מערכת הבריאות לטיפול ראוי, מקצועי ורגיש בנשים ובגברים שחוו פגיעה מגדרית ומינית או נחשפו לה. הארגון דורש את שחרור החטופות והחטופים, ומציין שמי מהם שעברו או היו עדים לאלימות מינית זקוקים לטיפול רפואי ונפשי מיידי אך הדבר נמנע מהם. "אנחנו חלק מקהילת הבריאות ומקהילת זכויות האדם. ככאלה, זוהי חובתנו לעמוד לצד הקורבנות. חשוב שכחברה נהיה נכונות ונכונים להכיר גם באלימות המינית שהתרחשה ב-7 באוקטובר, לשבור מעגלים של שתיקה ובושה, ולאפשר לשורדות ולשורדים את המרחב והתנאים הטובים ביותר להחלמה. על הארגונים השונים – ממסדיים וחברתיים – להשתף פעולה, ניסיון ומידע בהנגשת מענים הולמים לשורדים ולמשפחותיהם, תוך שימת לב לכך שחלק מהשורדים איבדו את רשתות התמיכה המשפחתיות והחברתיות שלהם ויש לייחד לכך תקציב ראוי ומכובד. עדות חריפה וכואבת הגיעה עם הידיעה כי לפחות עשרה משורדי פסטיבל נובה ביער רעים אושפזו בכפייה עקב מצבם הנפשי. בהינתן טיפול ראוי במועד, ייתכן שניתן היה למנוע את האישפוז", נאמר במחקר.

ברל"א ציינו שיש לקדם שיתוף מלא של נשים בגיבוש המענים ובמוקדי קבלת ההחלטות ולהנגיש לקורבנות אמצעים וכלים להשגת צדק ולהגשת תביעות. זאת תוך הבנה כי זכויות הקורבנות בדין הבינלאומי כוללות: אמת, צדק, פיצויים ומניעת הישנות המעשים. עוד דורשת רל"א לפעול כדי שגם גופים בינלאומיים יחקרו את העדויות והדיווחים ויבחנו האם התקבצו כדי פשע נגד האנושות.

סינדי מקיין, מנהלת תוכנית המזון של האו"ם, אמרה בשני (27.11) בראיון ברשת סי.בי.אס.: "רצועת עזה נמצאת על סף רעב". לקראת סיום השלב הראשון בהפוגה, קראה להעביר סיוע נוסף לעזה. מקיין, אלמנתו של המועמד הרפובליקאי לנשיאות ג'ון מקיין, אמרה שמספר הילדים ברצועה שהדרדרו לתת תזונה עלול לעלות ב-30 אחוז.

מחירי המזון בשווקים שעדיין פתוחים ברצועת עזה זינקו בשבועות האחרונים באופן חסר תקדים. לדברי הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, במהלך אוקטובר עלו מחירי המזון והמשקאות ב-10%; מחירי הירקות האמירו בשיעור של 32%; מחיר הקמח - ב-65%; ומחיר המים המינרליים הוכפל.

יותר מ-14 אלף קורבנות

למרות הגידול בהיקף הסיוע במזון באזור רפיח, לרבים עדיין אין מזון ואין דלק לבישול. אפילו מאפייה אחת אינה פועלת, וזאת בשל חוסר דלק, מים וקמח, וכן בשל נזקים שגרמו למבנים הפצצות חיל אוויר הישראלי. על פי דיווחים, קמח אינו זמין יותר בשווקים. אנשי כוח המשימה לענייני ביטחון תזונתי הביעו חששות כבדים לגבי מצבם התזונתי של תושבי הרצועה, ובמיוחד לגבי נשים מיניות וילדים. חשש זה גובר עוד יותר לגבי צפון הרצועה, שאליו קשה יותר להגיע. בענף החקלאות מאיימת על בעלי החיים סכנה של מוות ברעב ובצמא בשל המחסור במספוא ובמים. גידולי שדה ננטשים, אלה שנותרו ניזוקים יותר ויותר מהמחסור בדלק הדרוש לשאיבת מים להשקיה. חקלאים פלסטינים ברחבי עזה החלו לשחוט את בעלי החיים שהם מגדלים כלל הרעב. פרקטיקה זו היא איום נוסף על הביטחון התזונתי, משום שהיא מובילה לדלדול של נכסים מניבים.

לדברי משרד התקשורת בעזה, נכון ל-23 בנובמבר נהרגו בעזה יותר מ-14,800 בני אדם, בהם כ-6,000 ילדים וכ-4,000 נשים. המשרד, הכפוף לרשויות שמוסיפות לפעול בעזה, מדווח על הרוגים מאז שב-11 בנובמבר חדל משרד הבריאות בעזה לעשות זאת. זאת לאחר קריסת השירותים והתקשורת בבתי החולים בצפון. יצוין שמאז ה-11 בנובמבר נותרה עזה

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

חלק מיעדי התקציב החדש כפי שפורסמו במהדורת החדשות של ערוץ 13, 27.11 (צילום מסך)

תקציב של מלחמה, כיבוש והדתה

שאינם הצבא". התוספת הושגה לאחר שאנשי בן גביר ניהלו משא ומתן עם בכירי האוצר.

עוד הוחלט להגדיל את תקציב "מרכז המורשת לרחבעם זאבי (גנדי)" ב-12 מיליון שקל נוספים. במילים אחרות: הממשלה הגזענית מוקירה את זכרם של הגזענים שקדמו לה. בהצעת המחליטים שהוגשה לממשלה נכתב כי המרכז למורשת גנדי יזכה לתקציב של 2.9 מיליון שקל בלבד.

דובר רבות על "קיצוצים בתקציב המחויבים ממצב מלחמה" ובייחוד של הכספים הקואליציוניים. אכן, בין השאר יקוצצו עשרות מיליוני שקלים מתקציב המיועד לעידוד השילוב של עולי אתיופיה, וכן יקוצץ תקציב מסעפים שנועדו לשיקום שכונות בהן מתגוררים מבקשי מקלט. אך העיקרון של שמירת תקציבים שקרובים לליבן של המפלגות הימין נשמר, גם במקרה של המשרד למשימות לאומיות של השרה אורית סטרוק. אחד מבסיסי הכוח של האיחוד הלאומי הם הגרעינים התורניים שפוזרו בכל הארץ. לפי "כלכליסט" (29.11) התקציבים הקואליציוניים של "הגרעינים המשימתיים" גדלו מ-34 מיליון ל-52 מיליון שקל.

אפרים דויד

מרכזי החוסן כדוגמא

באוגוסט 2022 העבירה הממשלה הקודמת החלטה שתקצבה לשנת 2023 את כל ארבעה-עשר מרכזי החוסן ב-26 מיליוני שקלים. במאי 2023, החליטה הממשלה הנוכחית (במסגרת חלוקת הכספים הקואליציוניים) להוסיף סכום של כמעט 6 מיליון שקלים לתקצוב מרכזי החוסן בהתנחלויות בלבד. כך עלה התקצוב של ארבעת מרכזי החוסן בשטחים לשנת 2023 מ-17% ל-32% מהתקציב הכולל למרכזי חוסן במדינה.

כך עולה ממחקר שפרסם השבוע (27.11) מנכ"ל מרכז אדוה, ד"ר יובל ליבנת. לדבריו, בדיונים בוועדות הכנסת בנושא מרכזי החוסן בחודשים מאי-יולי 2023, לא עלתה כל טענה בדבר צורך ייחודי במרכזי חוסן בהתנחלויות. מעבר למחסור הכללי בשירותי בריאות הנפש במדינה, הודגשו במסמכים ובדיונים אלה דווקא הקשיים של נפגעי חרדה כתוצאה מאירועים ביטחוניים ביישובי עוטף עזה וצפון הארץ. יצוין שעל-פי החלטת הממשלה מ-2022, המרכזים בהתנחלויות זכו בתקצוב גדול יחסית לצורך טיפול בנפגעי חרדה בהשוואה לדרום המדינה.

לאחר שהממשלה אישרה אור ליום שלישי (28.11) חלוקה של מיליארדי שקלים להדתה, להתנחלויות ולגרעינים התורניים, במשרד האוצר מתכננים לבצע קיצוץ חד בשכר המורים, כך פורסם ב"דה מרקר". האוצר הודיע על כוונתו לקצץ בשכר המורים עוד לפני שקבע יחד עם משרד החינוך אם לדרוש מהמורים להחזיר ימי לימודים בחופשות החגים. לפי אותם גורמים, הדרישה לקצץ שכר נובעת מהבנות שהושגו עם ההסתדרות, לפיהן עובדים שנעדרו מעבודתם בתקופת המלחמה יוותרו על ימי חופשה. יצוין שההבנות עם ההסתדרות לא הובאו לידיעת חבריה.

גם התקציב החדש ל-2023 לא פורסם לעיון הציבור. אך מהמסמך שהוגש לעיון השרים עולה כי הממשלה מעוניינת להגדיל את ההוצאה ל-636 מיליארד שקל, בעקבות עלויות המלחמה, שטרם הסתיימה ושעלויות להגיע לסכומים שאף יכפילו את תקציב הביטחון שהוא הגדול בין תקציבי משרדי הממשלה. הרצון לפגוע בעובדים ובמקביל להגדיל את הוצאות המלחמה והכיבוש אינו מקרי: ממשלת הימין מעוניינת שהציבור, ובייחוד העובדים, ישלם את מחיר המלחמה והכיבוש.

במסגרת הכספים קואליציוניים, הציע השר סמוטריץ' לאשר 177 מיליון שקל ב-2023 לשם העלאת השכר בעמותות הפרטיות של החינוך החרדי (במתכונת הקרויה "אופק חדש"). בסעיפים נוספים בהסכמים יש כוונה להפנות אליהם חלק נוסף מהכספים הקואליציוניים - בהם תמיכה במוסדות תורניים. במקביל, מתכוונים להעביר 55 מיליון שקל ל"מיזמים בתחום המורשת הלאומית והמקומית והנחלת המורשת היהודית". עוד עולה מנתונים שנמסרו במהדורת החדשות של ערוץ 13 (ר' צילום לעיל), כי התקציב כולל תוספות של 200 מיליון שקל להתנחלויות בשטחים הכבושים, אך בישיבה החולט שההתנחלויות יעשו קופה באמצעות הקצאת 255 מיליון שקל שיעברו דרך משרד הפנים ל"יהודה ושומרון התעצמות וכוונות"; 40 מיליון לגרעינים התורניים, 55 מיליון "למרחב הכפרי" (כספים אלה מיועדים אף הם להתנחלויות ולמאחזים) ושלושה מיליון שקל למערך הגיור.

כמו כן, במהלך הישיבה הלילית הוחלט על העברת כ-358 מיליון שקל נוספים למשרד לביטחון לאומי של השר איתמר בן גביר כדי לרכוש נשק ל"כיתות הכוננות". התקציב המקורי שהוקדש לסעיפי הביטחון הלאומי עמד על 1.65 מיליארד שקל והוכנס כחלק מ"תקציב הסיוע האזרחי למלחמה". בהצעת המחליטים שהוגשה לממשלה נכתב שכ-1.65 מיליארד נדרש למשטרה, שב"ס, רשות הכבאות וגופי ביטחון

חברות תנ"י במשמורת מחאה נגד המלחמה בשדרות רוטשילד בת"א, 25.11 (צילום: תנ"י)

נשים יהודיות וערביות דורשות לסיים את המלחמה

העמים, נפגשות נשים יהודיות וערביות כדי להגיד – לא למלחמה! לא לאלימות! אנחנו כואבות על כל הקורבנות, בנות ובני משני העמים."

המאבק בכיבוש - חלק מהמאבק באלימות נגד נשים

נשיאת תנ"י וחברת הכנסת לשעבר, תמר גוז'נסקי, הדגישה בדבריה כי המאבק נגד הכיבוש ובעד פתרון שתי המדינות הוא חלק בלתי נפרד מהמאבק באלימות כלפי נשים. "אם משהו באמת נגד אלימות כלפי נשים, איך הוא יכול להשלים עם אלימות נגד ילדים, נגד עמים אחרים?" אחת המשתתפות הצעירות סיפרה על משפחה מאחד הקיבוצים בעוטף עזה, אשר הסתתרה בממ"ד מפני שלוחי החמאס במשך יום וחצי. "אני פשוט לא רוצה שזה יקרה יותר, אף פעם. לשני העמים מגיע לחיות בשקט, גם לעזתים וגם לישראלים."

חברות ערביות אחדות הביעו דאגה ופחד להתבטא נגד המלחמה במרחב הציבורי ובמקומות העבודה. הרדיפה המקארטיסטית, אותה מלבה ממשלת הימין, והמישור של כל ביטוי של אמפתיה עם קורבנות המלחמה העזתים מרחיבים את השסע בחברה האזרחית בין יהודים לערבים. המקארטיסטים מנופפים בטענה המומצאת לפיה הבעת כאב על חיים פלסטיניים שנגדעו שוות ערך לתמיכה בחמאס.

נסרין מורקוס, מזכ"ל תנ"י, סיפרה שהתמודדה עם רדיפה ברשתות בעקבות מאמר משותף שלה ושל תמר גוז'נסקי שפורסם בעיתון "הארץ", שבו קראו להפסקת המלחמה ולחתימה לפתרון מדיני. היא הדגישה כי הרדיפה אחר עובדות וסטודנטיות ערביות מבטאת השלכה שלילית נוספת על נשים עקב המלחמה המתמשכת.

כפי שסיכמה תמר גוז'נסקי את דבריה: "אנחנו בתנ"י פועלות במקביל להגנה על נשים מפני אלימות, נגד הכיבוש ולמען הדמוקרטיה".

מפגש הנשים שהתקיים בשבת האחרונה הוא נקודת ציון דרך חשובה במאבקים הללו. הוא סיפק נקודת הזנקה להרחבת המעגל של המאבק היהודי-ערבי למען חיים טובים ובטוחים יותר לשני העמים ככלל, ולנשים יהודיות וערביות בפרט.

עדן לומרמן

אלימות נגד נשים היא מגיפה חברתית אכזרית במידותיה ובעוצמתה. במלחמות, אלימות כלפי נשים הופכת נשק ייחודי באכזריותו. העדויות והמראות מהאלימות המזוועה שביצעו מחבלי חמאס בנשים ביישובי עוטף עזה ב-7.10 נצרכו בתודעה של כל אדם בר-מצפון. בעזה, שני שלישים מכלל ההרוגים בעקבות ההפצצות הישראליות עד כה היו נשים וילדים. המחיר שנשים משלמות במלחמות הוא מכופל. ככל שנמשכת המלחמה ומתארכת, מתערער עוד יותר ביטחונן האישי של נשים עד לריסוקן המוחלט: אלו המחירים המידיים אותם גובה המלחמה מנשים.

אך המציאות החברתית שנוצרת בצל המלחמה גוררת עמה מחירים נוספים: החלטת הממשלה להקל את התנאים לקבלת רישיון נשק והצפת הרחובות באקדחים וברובים, ללא כל בדיקה של משרדי הרווחה והבריאות, מעלות את הסיכון לאלימות קטלנית, רצחנית, בתוך המשפחה. גם בקרב המובטלים, מצבן של הנשים רע יותר, כאשר כ-60% מכלל המובטלים החדשים הן מובטלות.

שותפות ולא מלחמה

על רקע זה, בשבת, 25.11, היום הבינלאומי לציון המאבק באלימות כלפי נשים, קיימה תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנ"י) בתל-אביב מפגש נשים יהודי-ערבי תחת הכותרת: "מלחמה, ובכל זאת מדברות". למפגש הגיעו כ-50 נשים יהודיות וערביות, מיפו, טמרה, שפרעם, טייבה, כפר יאסיף, גבעתיים, לוד, רמלה, נצרת וירושלים. רבות מהמשתתפות - חברות ותיקות בתנ"י. האחרות הגיעו ממעגלים רחבים יותר, ביניהם בנק"י, ארגוני השלום וגם המאבק למען השבת החטופים. בין המשתתפות היו שתי נציגות של חד"ש ברמה המוניציפלית: אלמאזה ג'אברה, ראש רשימת חד"ש בטייבה וחברת מועצה, ומרים עוואד, ראש רשימת חד"ש בטמרה המתמודדת למועצה לראשונה בבחירות המקומיות הקרובות. במהלך המפגש ערכו החברות דיון פוליטי ושוחחו על החוויות האישיות שלהן מאז תחילת המלחמה. בסיום האירוע יצאו עשרות החברות להפגנה יהודית-ערבית משותפת בשדרות רוטשילד תחת הקריאה: "כן לשלום, לא למלחמה!" את המפגש פתחה מזכ"לית תנ"י נסרין מורקוס. בדבריה ציינה: "בצל המלחמה, ובצל הנפילה של קורבנות רבים משני

הדילמות בעיסוק בסיוע רפואי בעזה

עמי. הייתי מופתע לגלות כי כאשר ישראל חדלה להפצין, שיעור מקרי המוות הקשורים בהפצצות צונח משמעותית מהמקום הראשון למקום ה-35, בעוד שמחלות כמו סוכרת ומחלות לב כובשות את המקומות הראשונים.

כשרצועת עזה אינה נמצאת תחת מתקפה ישירה, היא עדיין שונה באופן מהותי מאזורי קונפליקט אחרים בהם מתקיימת התערבות הומניטרית. זה אינו שדה קרב בין שני צבאות, או אזור קליטה זמני לפליטים ולמהגרים הנמלטים מאזורי קרבות אחרים, זה ההיפך מכך. עזה היא ביתה הקבוע של אוכלוסייה הנמצאת תחת מצור. היא מורכבת בעיקרה מפליטים שגורשו מבתיים המקוריים קרוב לרצועת עזה ב-1948 ומהצאצאים שלהם. ברצועת עזה גרים 1.4 מיליון פליטים מתוך 1.9 מיליון עתים. 75% מהאוכלוסייה סובלת מעוני ומאבטלה. עזה אינה אזור חקלאי או כפרי הסובל מתת תזונה או ממגפות.

רצועת עזה היא רצועה עירונית ופרברית צרה בשטח של 345 קמ"ר, הנמצאת תחת מצור הדוק שמקיימת ישראל מאז 2007. בכלא הפתוח הזה, הלחץ האינטנסיבי להמשיך בחיים ולבנות מחדש בתים (יחד עם הצורך בתורמים שיממנו את הבנייה מחדש), גורם לכך שאין זכר להריסות המלחמה או לראייה לפשעי המלחמה. רצועת עזה נבנתה מחדש כמה פעמים. עכשיו זו שכונת עוני כמו השכונות בערים כמו קהיר או ניו-דלהי, עם בתים בצפיפות גבוהה ותשתיות מתפוררות.

מגבלות מסגרת הסיוע ההומניטרי

בכל פעם שחזרתי מעזה, לא הפסקתי לחשוב על הדלת המסתובבת של הסיוע ההומניטרי, המכוון לאפשר לכמה שיותר רופאים ותורפות להיכנס ולכמה שיותר חולים לצאת. זה מטריקס ענקי של מידע מפורט ומורכב: גיל, מין, זהות החולים, חפוחם מפשע, הדחיפות של הטיפול הרפואי, היכולת להשיג אישורים וטיפול, מספר המשלחות והציוד והתורפות הנכנסים לעזה. מידע נאסף והצלחות נחגגות כהצלחות. גישה זו מתעלמת מהשאלות הבסיסיות של כיבוש, צדק וזכות הפליטים לשוב לבתיהם. גם כאשר מומחים קושרים בין הבריאות המדרדרת של העזתים לכיבוש הישראלי, הפרסום של מאמריהם בכתבי עת רפואיים עלול להיחסם במאמצים מתוחכמים של שתדלנים פוליטיים. במקביל, חגיגת שיתוף הפעולה בין הכובש לנכבש, המאפשר הכנסה נמשכת של סיוע רפואי, חושפת את מגבלות המסגרת של הסיוע ההומניטרי.

המצור הישראלי יצר עבור תושבי עזה מצב ייחודי ומסובך באופן קיצוני, השונה באופן מהותי מאזורי קונפליקט אחרים בעולם. כאשר אנשים סובלים ממחלות כרוניות, ביקור מהיר אצל רופא הוא נדיר מאוד ולא תמיד עוזר. יש לאפשר כניסה של סוגי סיוע רפואי נוספים. זה הכרחי ביותר לאוכלוסייה המתמודדת עם תנאי חיים קשים המשתנים במהרה, מהפצצות למצור. לדוגמה, פיתוחים טכנולוגיים כמו אמצעי רפואה מרחוק שראינו בסוריה יכולים לעקוף את החוקים הישראליים ולחתור תחת המצור ביצירת אפשרות לרופאים לאמן ולייעץ לצוותים רפואיים בעזה. הזנחת ההקשר הפוליטי הגדול של הכיבוש באמצעות "ניטרליות" של ארגונים ישראלים ושל המערכת הרפואית ההומניטרית כולה, הופכת אותם לשחקנים פעילים (שיוצאים נשכרים מכך במובן מסוים) במעגל האכזרי והחזרתי של הרס ושל בנייה מחדש.

אוסאמה טנוס

משלחת רופאים לזכויות אדם מבצעת לראשונה השתלת כליה ברצועת עזה, פברואר 23/ (צילום: סלאח חאג' יחיא, רופאים לזכויות אדם)

ד"ר אוסאמה טנוס פרסם בשנת 2020 מאמר בכתב העת השמאלי האמריקאי הוותיק "פרויקט המחקר והמידע של המזרח התיכון" (MERIP) תחת הכותרת: "הדילמות בעיסוק ברפואה הומניטרית בעזה". ד"ר טנוס הוא חבר בארגון רופאים לזכויות אדם והוא לקח חלק במשלחות הארגון לעזה בשנים 2019 ו-2020. למרות שהמאמר נכתב טרם החורבן הנורא בעזה עקב המלחמה הנוכחית, הוא מציג סוגיות חשובות בנושא הסוגיה הרפואית ההומניטרית בעזה. להלן מובאים עיקרי המאמר.

כרופא פלסטיני בחיפה, חיכיתי בכיליון עיניים להזדמנות לסייע לצוותים הרפואיים ברצועת עזה במאמציהם לסייע לתושבי הרצועה החיים בתת-תנאים. הייתי אסיר תודה עבור ההזדמנות להצטרף למשלחת של רופאים לזכויות אדם בשתי משלחות לרצועת עזה בדצמבר 2019 ובינואר 2020. רופאים לזכויות אדם הוא ארגון ישראלי שנוסד ב-1988. מטרת הארגון היא לקדם טיפול רפואי שווה עבור כל אזרחי ישראל ועבור כל הנתינים של הכיבוש הישראלי. הארגון מספק סיוע הומניטרי באמצעות מרפאות ניידות. בנוסף, לארגון מחלקה משפטית המסייעת לתושבי עזה להשיג ולהחזיק בהיתרי יציאה מעזה וכניסה לישראל עבור קבלת טיפול רפואי. כמו כן, מקדמת המחלקה המשפטית שינוי מדיניות לטובת קידום שוויון בטיפולים. רופאים לזכויות אדם הוא אחד הארגונים הישראליים היחידים המורשים להיכנס באופן סדיר לרצועת עזה עם מרפאותיהם הניידות, ציוד רפואי, רופאים וצוותים רפואיים הכוללים פלסטינים אזרחי ישראל.

ההתקפות הישראליות על רצועת עזה נוטות למלא את ערוצי התקשורת והמדיה החברתית בתמונות של גופות, של משפחות שנפצעו, של בניינים חרבים ורחובות הרוסים. הסיוע הרפואי הניתן בעזה קשור ברובו באותם צילומים מזמני מלחמה של בתי חולים מופצצים, של פציעות מלחמה כמו כוויות ואיברים קטועים, של כעס, תסכול והפסקות חשמל.

עזה שונה מהותית מאזורי קונפליקט אחרים

כדי להתכונן למסע לעזה, חקרתי את כל האתגרים הרפואיים איתם אצטרך אולי להתמודד. תהיתי אלה חומרים אני צריך לקרוא או איזה ציוד רפואי ותורפות אני יכול להביא

הנשיא מיליי הבטיח לסגור את הבנק המרכזי. במחאה חסמו עובדי איירס את רחובותיה המרכזיים של בואנוס איירס (צילום: איגוד עובדי הבנקים)

חבייר מיליי, מועמד הבורגנות הגבוהה, נבחר לנשיא ארגנטינה

ההון וקרן המטבע בשלטון

יצוין שיריבו מאסה זכה בחודש שעבר בסיבוב הראשון בבחירות לנשיאות. מאסה גם זכה ברוב בקרב כחצי מיליון אזרחי ארגנטינה המתגוררים מחוץ לגבולותיה. אז, בניגוד לתחזיות הסקרים, מיליי הגיע שני אחרי מאסה — עם 30% מהקולות לעומת 37%. רבים מאזרחי ארגנטינה בישראל מתנגדים למיליי. בשגרירות ארגנטינה בישראל רשומים כ-15 אלף בעלי זכות בחירה שלא יכלו להצביע בגלל המלחמה, בדומה לארגנטינאים תושבי אוקראינה.

העובדים מוכנים לקרב

מדוע ניצח מיליי? בארגנטינה יש הסבורים כי מיליי לא ניצח, אלא היה זה דווקא מאסה שהפסיד. קרי: רבים צידדו במיליי כדי "להעניש את מאסה" ובייחוד את מדיניותו הכלכלית שאיננה ניאו-ליברלית קיצונית כמו זו של מיליי. מאסה לא הביא עמו כל בשורה לארגנטינאים החיים בעוני, שמספרם גדל תחת הממשלה היוצאת. כלל אזרחי ארגנטינה משלמים מחיר יקר בעקבות האינפלציה הגבוהה ששיעורה עולה על 140% שנתי, אך בייחוד מעמד העובדים ותושבי הפריפריה החברתית והגיאוגרפית. כמו כן, כרבע מ-36 מיליון בעלי זכות הבחירה לא הצביעו — בהם מיליוני אזרחים שתמכו במאסה בסיבוב הראשון.

עם פרסום תוצאות הבחירות נרשמו שתי תופעות כלכליות-חברתיות מנוגדות ובעלות השלכות פוליטיות מיידידות. בבורסה של בואנוס איירס עלה מדד המניות ב-20%. המניות של התאגידים הארגנטינאים הגדולים שנסחרים בבורסה של ניו יורק עלו אף יותר: ב-40%.

במקביל, איגודים מקצועיים רבים הכריזו סכסוכי עבודה. הראשונים היו עובדי הבנק המרכזי וחברת התעופה הלאומית, המתנגדים לסגירתם או להפרטתם. כלל האיגודים המקצועיים התנגדו למיליי בטרם היבחרו. עתה הם שוקדים על ארגון צעדי מחאה מקיפים, כולל שביתה כללית.

מדיניות הנשיא הנבחר מיליי איננה התרופה לתחלואה הכלכלית של ארגנטינה, להיפך — היא רק תחריף אותן. ללא רוב בפרלמנט ועם התנגדות פעילה של ארגוני העובדים, של הסטודנטים, של תושבי שכונות העוני ושל תנועות הגמלאים — יתקשה מיליי עד מאוד לממש את הבטחותיו. בינתיים הוא זכה לתמיכה מרוב המעסיקים הגדולים.

נמרוד עובד

מועמד הימין הקיצוני והבורגנות הגבוהה, חבייר מיליי, נבחר בשבוע שעבר (19.11) לנשיאות ארגנטינה. מיליי הביס את שר האוצר סרחיו מאסה מהקואליציה "האיחוד למען המולדת" של המפלגה הפרוניסטית, המפלגה הקומוניסטית, המפלגה הקומוניסטית המהפכנית וארגוני שמאל שקראו "לעצור את הפשיזם", עם 56% מהקולות לעומת 44%.

בין מברכיו הראשונים של מיליי: קרן המטבע הבינלאומית ונשיא ארצות הברית לשעבר דונלד טראמפ, אשר אמר כי הוא "יעשה את ארגנטינה גדולה שוב". בהצהרתו הראשונה מסר מיליי כי שני ביקוריו הרשמיים הראשונים ייערכו בארה"ב ובישראל. אך לבסוף, רק הביקור בארה"ב התקיים. מנגד, נשיא קולומביה גוסטבו פטרו ציין כי "זה יום עגום לאמריקה הלטינית". לדבריו, "הימין הקיצוני נחל ניצחון בארגנטינה. לניאו-ליברליזם אין מה להציע לחברה והוא אינו מסוגל לתת מענה לבעיות האנושות המרכזיות".

מיליי, הידוע בכינויו "אל לוקר" (המשוגע), מגדיר את עצמו "אנרכרקיטליסט", והוא ממעריציהם של טראמפ ושל נשיא ברזיל לשעבר ז'איר בולסונרו. הוא הכריז על כוונתו לקצץ בהוצאות ציבוריות, לצמצם במחצית את מספר משרדי הממשלה; לסגור את הבנק המרכזי; להפריט את האוניברסיטאות, את מערכת החינוך ואת הרפואה הציבורית; ולהחליף את המטבע המקומי בדולר האמריקאי.

הוא גם מתנגד לחינוך מיני, לעמדות פמיניסטיות ולהפלות - שהן חוקיות בארגנטינה. מיליי הגדיר את רעיון הצדק החברתי כ"סטייה" והוא חולק על התפיסה שלפיה בני האדם גרמו למשבר האקלים. הוא אף כינה "קומוניסט" את האפיפיור ממוצא ארגנטיני פרנציסקוס.

לוחם ב"כוחות הרשע של הסוציאליזם"

מיליי נבחר לפני שנתיים לפרלמנט לאחר שהתפרסם הודות לנאומי תוכחה זועמים, בהם תקף את מה שלדבריו היא "הקסטה הפוליטית". הוא צבר תמיכה אצל הארגנטינאים הנאבקים "לגמור את החודש" על רקע האינפלציה הגבוהה והפיחות הדוהר. הוא פופולארי במיוחד בקרב גברים צעירים ועובדים לא מאורגנים. המצע שלו קורא לעיצובה מחדש של התרבות הארגנטינית, והוא מתנהל כ"לוחם צלב נגד כוחות הרשע של הסוציאליזם" מבית ומחוץ. כמו כן, הבטיח לנתק קשרים דיפלומטיים עם ברזיל, שכנתה של ארגנטינה, כי "היא צועדת לעבר הסוציאליזם בהנהגת הנשיא 'לולה' דה סילבה".

"מקהלת הניצחון" שרה "תוך שנה נחסל את כולם" בגרסה החדשה של "שיר הרעות" (צילום מסך)

מוסיקה שהתמסרה לנקמה ולגזענות

ממטרה הופיעו בפני חיילים עם השיר הגזעני של ארגון לה פמיליה "שיישרף לכם הכפר". כמה התנצלו ואחרים לא חשו צורך להתנצל.

ואין לשכוח את ששת הילדים שהוגדרו "מפוני העוטף", אשר מבצעים תחת השם "ילדי דור הניצחון" גרסה חדשה ל"שיר הרעות" הקלאסי של חיים גורי וסשה ארגוב. "על חוף עזה יורד ליל הסתיו/ מטוסים מפגיזים הרס הרס/ הנה צה"ל חוצה את הקו/ לחסל את נושאי צלב הקרס", הם שרים ומבטיחים: "תוך שנה נחסל את כולם". לטקסט החדש אחראים עופר רוזנבאום ושולמית סטולרו, אנשי שיווק וייעוץ אסטרטגי, המדגישים בהודעה לתקשורת כי התייחסו לשיר הרעות "בחרדת קודש", ולכן בחרו לא לשנות את הפזמון. באתר של ערוץ 7 תיארו את הביצוע החדש כ"מרגש". "ישראל היום" הכריז שהוא "מצמרר".

מאות יוצרים יחד עם רבבות צעירים מפגינים בערים המרכזיות ברחבי העולם נגד המלחמה בעזה ובעד פתרון פוליטי צודק לשני העמים. אך בישראל, בחסות המלחמה, נסחף הדור הצעיר היהודי במידה רבה בזרם עכור של גזענות המשרת את הפוליטיקאים הגזענים והלאומנים שבשלטון.

זוהר אלון

שבוע שיר / לריסה מיכלר

מנוחה / אלי הירש

חפשתי את הצער שמעבר
לצער, את ים הצער שפך
נחלי הצער הולכים אליו
ובאים ממנו, ולא מצאתי
אלא בצה נעכרת ובשר
נעזב

הו מרביץ מכאובים
הו מקרה עזובה
עד לאן ארד
עד לאן אקתה
בפצעי למצא
מנוחה?

מאז פרוץ מלחמת הדמים האכזרית, שגבתה את חייהם של יותר מ-16 אלף פלסטינים וישראלים, מרבית תחנות הרדיו לשדר שירי מלחמה ואבל ישנים. השירים הללו אמורים לשקף את מצב הרוח המתאבל, השקוע בצער של הציבור הישראלי ובסיפורי הקורבנות הישראלים. לקורבנות הפלסטינים אין מקום באבל הישראלי.

ימים אחדים לפני הפלישה הקרקעית של לעזה, הקליט צמד המוזיקאים "נס וסטילה", הפופולרי בקרב בני הנוער, שיר צבאי-לאומני, "חרבו דרבו" שמו. השיר נוטף נקמה, ובה בעת עטוף במוזיקה קצבית שניתן לרקוד לצליליה. "שמאל-ימין-שמאל, איך כל המדינה במדים מהגליל עד אילת. לוחמים, לוחמות, דוברבן ומג"ב, ברדלס. הבאנו את כל הצבא עליכם ונשבע לא תהיה מחילה... כל יחידות בצה"ל במוד חרבו דרבו". בריאיון לאתר מאקו הסבירו המוזיקאים: "חרבו דרבו" הוא מונח בערבית מרוקאית שפירושו "מלחמת גוג ומגוג". התופים בשיר נשמעים כמו תופי מלחמה והמילים הן מילות קרב ונקמה.

השינוי הסגנוני הן בלחן והן במילים מסמן את השינוי שחל בחברה הישראלית מחברה המבכה את מתייה לחברה המקדשת את הנקמה. המילים המתלהמות נקלטות אצל מאות אלפי צעירים וצעירות שטופי מסר לאומני וזעם המחליפים את האבל והצער.

הצעירים, ובייחוד הנוער, פחות מאזינים לרדיו וצורכים מוסיקה בעיקר באמצעות אפליקציות להזרמת מוזיקה ותכנים כמו ספוטיפיי ואפל מיוזיק. השיר, בשל מקצבו המהיר והעולו, כמעט שאינו מושמע בתחנות הרדיו. בעת שהצעירים צורכים מוזיקת נקמה, המבוגרים מתרפקים על מוזיקת עבר ונוסטלגיה.

את הקרקע, עליה עומדים נס וסטילה, הכשירו אמנים גזענים כמו עמיר בניון ואריאל זילבר. הראשון הקליט ב-2010 שיר גזעני הקורא לא לקנות מעסקים בבעלות של אזרחים ערבים ושיר גזעני נוסף ב-2014 הנקרא "אחמד אוהב ישראל". השני הוציא שיר גזעני ב-2010 הנקרא "אני אחיך", אשר נועד להתרים ל"קמפיין השתולים" מ-2016 שהובילו הפוליטיקאים לשעבר איילת שקד ונפתלי בנט והארגון הפשיסטי "אם תרצו". בניון וזילבר מוקעים מהזרם המרכזי התרבותי, ואילו נס וסטילה זוכים באהדה ציבורית של קהל צעיר לא ביקורתי שאינו מודע למילות הנקמה השזורות בשיר. לכך אפשר להוסיף את כיתת הכווננות שהקים בתל-אביב הראפר הגזעני יואב אליאסי (הידוע בכינויו "הצל") בשיתוף השר איתמר בן גביר המחלק נשק בסיטונות ומתנער מכל בדל של אחריות למחדל שהתרחש בעוטף עזה. זמרים ויוצרים נוספים כמו נרקיס וחנן בן ארי ואפילו כוכב הילדים מני

מתנגדים להכללת אזרחיות בעסקת החטופים

המשך הריאיון מע' 3

ריאיון עם ח"כ עאידה תומא-סלימאן

כיצד מפילים את ממשלת הדמים?

עניין החטופים, שהוא נושא אנושי וערכי חשוב מאוד, מעניק אורך נשימה מסוים לממשלת נתניהו. לאיש אין אינטרס לפוצץ עניינים פנימיים כאשר לחיי החטופים נשקפת סכנה. אני סבורה שהכעס על הממשלה גדול ושהציבור יתחיל להתחשבן עם ממשלת הדמים לאחר שהחטופים יחזרו, או אם חס וחלילה תקרה תקלה בתהליך מימוש העסקה. תפקיד שוחרי השלום לדרבן את ההתנגדות למדיניות הממשלה. עלינו ללכד את השורות עם כל המתנגדים לממשלת נתניהו, גם כאשר אין לנו הסכמה איתם על היום שאחרי. צריך לפעול ציבורית בכל דרך ולהפיל את הממשלה. ההתנגדות צריכה לכלול גם לחץ על גנץ שייצא מהממשלה הזאת. אמנם, יציאתו לא תפיל את הממשלה, אבל היא תקל על כוחות נוספים להצטרף להתנגדות. בחברות בממשלה גנץ משתק קהל רחב שתומך בו.

איך את מתמודדת עם האיומים על חיך ועם השעייתן משיבות הכנסת?

אני ממשיכה לעבוד ולהשמיע את הקול שהם ניסו להשתיק. הם השתיקו אותי בשיבות של מליאת הכנסת והוועדות, אבל הם לא יצליחו להשתיק אותי מחוץ לכנסת. אני מקיימת פגישות רבות עם אלה שנפגעו באוכלוסייה הערבית. לחברה הערבית בישראל נחוץ חיוק פנימי וטיפוח עיקשות בצל הרדיפה והמתקפה הקשה עליה.

אני משמיעה קול חזק ברמה הבינלאומית בתקשורת, בקשרים עם הסגל דיפלומטי בישראל ובכנסים באינטרנט עם קולגות מהעולם. בפגישות אלה אני משמיעה את הקול הברור נגד המלחמה ומתריעה על הרדיפה של האוכלוסייה הערבית ועל הפשיזציה הגוברת בישראל. ככה שלמרות ההשעיה אין לי פנאי, ידי מלאות עבודה.

אני לא מקלה ראש באיומים שאני מקבלת. זה עניין רציני במיוחד באווירה הקיימת ונוכח התפוצה הגוברת של נשק אישי. ספגתי הטרדות קשות מאוד, כולל טלפונים מאיימים באמצע הלילה. אני מגישה תלונות למשטרה, שלצערי לא ממש עוזרת. אני עדיין סבורה שאנחנו צריכים להציף את המשטרה בתלונות על ההטרדות ולדרוש ממנה הגנה. מעולם לא ציפיתי שכולם יאהבו אותי, אז אני בסדר. אנחנו חייבים להמשיך להיאבק ולא לוותר גם בימים קשים אלה.

חד"ש ומק"י הזהירו בשלישי (28.11) מהכללת אזרחיות ישראליות באסירים הפלסטינים העומדים להשתחרר במסגרת עסקת חילופי השבויים. זאת, לאחר שמשרד המשפטים פרסם רשימה של 50 אסירים פלסטינים העשויים להשתחרר בשלב ב' של עסקת החטופים, אם יוחלט על הרחבתה ועל הארכת הפסקת אש.

לדברי חד"ש ומק"י, "בין השמות שפורסמו, ערביות אזרחיות ישראל, אשר נעצרו אחרי ה-7 באוקטובר במהלך הגל העכור של רדיפה פוליטית. אזרחיות אלה נמצאות לפני משפט. כלילת ברשימת האסירים עלולה לשרת צעדים מסוכנים מצד הממשלה כגון שלילת אזרחות של אזרחים בשל עבירות שיסודן חופש ביטוי וכן מסיתים מהימין נגד אותן עצורות – עד כדי התרת דמן ודם החברה הערבית כולה". עוד דורשות חד"ש ומק"י בהודעתן המשותפת: "להפסיק מיד את מעצרי השווא נגד אזרחים ערבים; שחרור הצעירות שנעצרו לבתייהן ללא קשר לעסקה; השלמת הסכמי החלפת שבויים בהקדם האפשרי; ועצירת הלחימה".

על פי מקורות ישראלים, היה זה החמאס שדרש לשחרר אסירים פלסטינים אזרחי ישראל, והממשלה בצעד חריג נענתה לבקשתו. יצוין שהאסירות הערביות בעלות האזרחות הישראלית העומדות בפני שחרור, לבד מאחת, נעצרו מאז ה-7 באוקטובר. לפי מקורות רשמיים, הסיבה לכך שאסירות בעלות אזרחות ישראלית עומדות להשתחרר היא "שאין מספיק נשים לשחרר".

גם עדאלה, ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל ומרכז מוסאוא, התנגדו למהלך והביעו חשש שבעתיד ייעשה שימוש בחוק הלאום לשלילת אזרחותם של ערבים ולגירושם מהארץ.

ממרכז מוסאוא נמסר כי ברשימה גם כאלה שלא הורשעו אלא "נמצאות בתחילת ההליך המשפטי ויש סיכוי שחלקן לפחות יזוכו". לדברי ג'עפר פרח, מנהל מוסאוא, "כמה מהמשפחות בוחנות את השלכות ההחלטה על עתיד בנותיהן. בשלב זה המשפחות מבקשות מידע על ההשלכות".

מועדון קולנוע הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת הטרילוגייה "המצב האנושי"

חלק א': "אין אהבה גדולה מזו" מסאקי קוביאשי

לאחר ההקרנה - פאנל בהנחיית ד"ר דן חיוטין

יום שני, 4.12, 20:00

zoha.org.il

זו הדרך מתרחב

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il